

Bevindingen van de jury

CATEGORIE TRANSFORMATIE

De oogst aan transformatieprojecten was met 26 inzendingen aanzienlijk. Wat direct opviel was hoezeer de projecten in aard en omvang onderling uiteenliepen; van een voormalige fabriek, een kazerne en een paar kantoorpanden tot aan een pakhuis of een platform van een voormalige piratenzender op de Noordzee. Stuk voor stuk staan de inzendingen voor Nederlandse cultuurgeschiedenis. Wat de jury opviel, was met hoeveel vindingrijkheid, vakmanschap en liefde voor de bestaande, gebouwde voorraad de betrokken partijen een nieuwe bestemming bedachten voor dierbare gebouwen.

Om een goed beeld te krijgen van de kwaliteit van de projecten selecteerde de jury dit voorjaar vijf projecten die bezocht werden. Twee projecten vielen af waarna de jury drie projecten nomineerde in de categorie Transformatie: Studentenhuisvesting Bomansplaats in Eindhoven, het Conservatorium Hotel in Amsterdam en Pakhuis Hartelust in Leeuwarden.

De Gulden Feniks in de categorie Transformatie is in 2012 uitgereikt aan het Conservatorium Hotel in Amsterdam.

Winnaar: Het Conservatorium Hotel, Amsterdam

Wie naar vijfsterrenhotels zoekt op het internet, ontdekt volgens de jury veel wansmaak. Het nieuwe Amsterdamse Conservatorium Hotel bewijst het tegendeel. Onder leiding van architectenbureau Lissoni Associati uit Milaan, is het directiekantoor van de voormalige Rijkspostspaarbank (RPS) getransformeerd in een prachtig hotel. Er is een prestatie van formaat geleverd; een interessante mix van de monumentale kwaliteit van het bestaande gebouw en Italiaans design. Het is volgens de jury knap hoe

opdrachtgever Alrov Group zo'n plek - als ware uit het niets - in 'a place to be' wist te transformeren. Het hotel ligt midden in Amsterdam Oud-Zuid. Tussen de chique PC Hooftstraat en het weidse Museumplein. Exact de goede plaats, meent de jury, voor een culturele 'hot spot' in Amsterdam. Het Conservatorium Hotel is enkel al door de plek waar het ligt in de ogen van de jury een cadeau voor de stad. Een plaats en gebouw die uit hun slaap zijn wakker gekust. Het is een groots gebaar tegen het 'kleine' denken door ruimte te bieden aan het uitzonderlijke en daarmee is het een gedurfde prestatie op economisch niveau. Zo'n hotel bouw je niet voor een rendement in de eerste paar jaren, maar om het langjarig te exploiteren. Dat lef, die maximale toekomstgerichtheid, vindt de jury zeer prijzenswaardig. De transformatie tot designhotel begon in mei 2008. Behoud van de monumentale waarde van de buitengevel en de gangen in het gebouw zelf stonden niet ter discussie. En dat is aan het hotel af te zien, zegt de jury. Er is bij de bestaande

14.000 vierkante meter zo'n 5.000 meter nieuwbouw gerealiseerd. Ondergronds en door middel van de bouw van een atrium en Central Glass Building op het binnenterrein. Oude tegels en terrazzovloeren zijn hersteld en waar nodig toegevoegd, bestaande togen weer zichtbaar gemaakt en dezelfde erkers als uit 1899 zijn terug geplaatst. Binnen al deze monumentale en Italiaanse kwaliteiten telt het hotel 129 kamers en suites, een specialiteitenrestaurant, een brasserie, bar, een spa/fitness van 2.000 vierkante meter, vergaderfaciliteiten een congresruimte en ondergrondse parkeergarage. Allemaal aparte werelden met elk hun eigen sfeer en dat is een knappe prestatie. De brasserie is ook toegankelijk voor omwonenden en dat vindt de jury een vondst. Het maakt van het luxe hotel een bruisende ontmoetingsplaats waar gegeten en gedronken kan worden. De jury vindt dat de transformatie met grote intelligentie gedaan is en een majeure stap in de geschiedenis van de opwaardering van het Museumplein.

Genomineerd: Studentenhuisvesting Bomansplaats, Eindhoven

Het stond voor de jury geen moment ter discussie dat Studentenhuisvesting Bomansplaats in Eindhoven een nominatie verdienende. Deze transformatie is een goed antwoord op de vraag onder studenten naar betaalbare huisvesting en is een creatief antwoord op het probleem van leegstaande kantoorpanden. Niet door te slopen, maar door met beperkte ingrepen aan de gevel en nieuwe, flexibele plattegronden op de etages een leegstaand kantoorgebouw te transformeren in studentenhuisvesting. Wat de jury prijzenswaardig vindt, is dat in het ontwerp een aantal innovatieve oplossingen is toegepast: zo zijn er via de buitenkant gebruiksklare prefab badkamers naar binnen getakeld en is er een facilitaire

strook met onder andere wasmachines en een invalidetoilet aangebracht tussen de gang en de woonruimtes. Door alle bouwkundige en installatietechnische toepassingen voldoet het gebouw aan de eisen van de huidige tijd terwijl de totale stichtingskosten binnen de perken bleven. Bij de transformatie is volgens de jury ook slim nagedacht over eventueel toekomstig ander gebruik. De lichte scheidingswanden kunnen eenvoudig verwijderd of vervangen worden waardoor er makkelijk voor andere woonvormen kan worden gekozen. Dat is in de optiek van de jury beslist navolgenswaardig. De transformatie aan de Bomansplaats is een voorbeeld van een weinig complex project. Er zijn mooiere transformatieprojecten denkbaar, maar in Eindhoven wordt bewezen dat met minimale middelen toch een bijzondere transformatie tot stand gebracht kan worden. Het voormalige kantoor aan de Bomansplaats belichaamt in de ogen van de jury een van de grootste problemen van het huidige tijdsgewricht. Er zijn talloze gebouwen in Nederland die voor een dergelijke ingreep in aanmerking komen. De jury is van mening dat van de transformatie aan de Bomansplaats een enorme voorbeeldwerking uitgaat; zeker omdat in Eindhoven het maximale uit het gebouw gehaald is tegen een zeer laag budget.

Genomineerd: Pakhuis Hartelust, Leeuwarden

In zijn soberheid en ingetogenheid is de transformatie van Pakhuis Hartelust tot 28 appartementen met een gemiddeld vloeroppervlak van 75 vierkante meter volgens de jury goed gedaan. Diepe gebouwen zijn altijd lastig als het om toetreding van daglicht gaat. De jury had graag gezien dat er nog meer daglichttoetreding was gecreëerd in het midden van het gebouw, maar erkent dat het lastig is het midden te vinden tussen behouden of ingrijpen in het bestaande om een optimaal resultaat te behalen. Niettemin is er in de ogen van de jury zeer veel recht gedaan aan de structuur van het oorspronkelijke gebouw. Opdrachtgever Lontplan is zeker geslaagd in zijn ambitie het monumentale karakter van het Rijksmonument te behouden en waar mogelijk te voorschijn te halen. De ontwikkelende aannemer heeft met passie gewerkt aan een mooi resultaat. Een goede ingreep is volgens de jury de oude vide-structuur opnieuw zichtbaar te maken door niet oorspronkelijke tussenvloeren weg te breken. Goed is ook dat voor de ontsluiting van de woningen de originele gaanderijen gebruikt zijn. Ze zijn iets verbreed en de balustrades zijn aangepast om aan de veiligheidsvoorschriften te voldoen. Deze ingrepen geven het pakhuis aan de binnenzijde een markant karakter en het zijn juist dit soort kleine details die volgens de jury het verschil maken. Dat is ook de potentiële huiseigenaren niet ontgaan. Alle appartementen waren binnen een half jaar na de start van de bouw verkocht en alleen al dit gegeven maakt de transformatie in de optiek van de jury een geslaagd project. Met de transformatie van Pakhuis Hartelust is voor Leeuwarden een markant, maar lastig gebouw behouden gebleven en kreeg het een zinvolle nieuwe bestemming. Dat verdient volgens de jury alle lof.